

מסורת הש"ס

ערכי פסחים פרק עשירי פסחים

קד.

עין משפט
נר מצוה

(ב) ופסחא דברכות ס"ה
ה"ג (ז) ע"ז דף ג'
(ג) ולפי הרש"ם לא היה
הנרפא רק ואמרו וכו' עד
חמא (ד) וז"ל אמר ד"ה
בין הכהנים (ה) וירקא י'
(ו) ונכאשית (ז) (ח) ונכאשית (ט) (י) ונכאשית
(יא) ונכאשית (יב) (יג) ונכאשית (יד) ונכאשית
בשמו עד דיום הזה
דברים ח"ה

תורה אור השלם

1. בפתח דורא הברכה
את שבת הלוי לשאת
את ארץ ברית ה' לעמוד
לפני ה' לשרתו ולקדש
בשמו עד דיום הזה
דברים ח"ה
2. בני עמקם אהרן
ומשה ויבדל אהרן
להקדישו קדש קדשים
הוא ובניו עד עולם
להקדיש לפני ה' לשרתו
ולקדש בשמו עד עולם
דברי הימים א כ"ג

תהוות הב"ח

(א) גבי אמר מעין
פתיחתו סמוך לחתימתו
כ"ל וכן בכל הפתח:
(ב) רש"י ד"ה וזה מה
לא שלם אמר כי דאדבע
איכא הפסד וזכית סוף
תתק:

והאמר לא שלם אמר (א) כולן ארבע: מעין חסימה. ולא ממניגא
הוא: ה"ג י"ט שחל לסיים אחר השבת. דעני למחמס המבדיל בין
קודש לקודש: ה"ג מ"ד מעין חסימתן סמוך לחסימתן כעני למימר
בין קדושה שבת לקדושה יום טוב
הנך דלקמן: סדר הבדלות. היינו
שבת הבדלות ואף על גב דליכא
תמני בין יוסף (ה) השניע לא קא
חשיב דמעין חסימה: וחוסס
בסדר בראשית. ברוך סודר בראשית.
ויכולו הנך כמניי ולהבדיל בין
לקדש ובין החול ובין העמא ובין
הטהור (ויקרא י') ויבדל אלהים בין
האור ובין החשך (בראשית ו') ויבדל
בין הים (שם): ובין כהנים ללוים
כו'. מפרש להו לקמן. אבל הבדלה
דשבת לא כמניי דמעין חסימה
קא חשיב ליה לקמן ולא ממניגא:
מעין חסימה היא. דקאמר וחוסס
בסדר בראשית והוא ליה בין
יום השביעי לשבת ימי המעשה
מעין חסימה ונצרי להו משכע:
המבדיל

רשב"ם

והאמר לא שלם אמר ולא שבת
אמר. דארבעה אמר ומה ראת
אם תפוס את המועד דין ג'
ואם לרבות זאת היה לך לומר כל
שבת: איכא. כהנא: מעין חסימה.
ולאו ממניגא הוא: חסימה. סוף
הברכה חוסס בברוך: פתיחתן.
התחלתן: ומאי בנייהו. דהא
ברכה הבדלה מעין חסימתן ומעין
חסימתן איכא וכן רוב ברכות:
יום טוב שחל להיות אחר השבת.
דעני למיחתם בין קודש לקודש:
הכי גרסי' מאן דאמר מעין חסימתן
סמוך לחסימתן כעני למימר בין
קדושה שבת לקדושה יום טוב
הבדלות. והכי דענין לאפוקי נפשי
מתולדות: אבל לא כמנאלי יום
טוב לשבת. דאפרסוק יולא והמלך
נכנס אין דרך ללוות האפרסוק
שהכל נמשכן אחר המלך: הרגיל.
שקני כהן: אומר אפס. קשיא
לר' אלעזר דאמר לא יפחות משלש:
הכי גרסינן סנאי הוא דאמר רבי
יוחנן כגון של קדושים כו'. והיינו
סנאי כגון של קדושים שהוא תנא:
וכגון העם. תנאים שהיו צימיו
נחלקו עליו ועושין העם על פיהן
היי תנא אחר: ר' מנחם בר רבי
סמאי. ואמרין נמשכת ע"ג
פרק ר' ישמעאל (דף ג') אמאי קרי ליה
בגן של קדושים משום דלא אשתכל
בזוהר דזוהר: ולוי הלכא כוונתא.
גמרא קאמר ליה: האמורות כפורה.
בגון דלקמן: סדר הבדלות.
היינו שבת הבדלות אע"ג דליכא
שמונה בין יום השביעי לשבת ימי
המעשה לא חשיב דמעין חסימה היא:
ו וחוסס בסדר בראשית. ברוך סודר
בראשית שמואלא שבת התחיל הקב"ה

לסדר מעשה בראשית. וכולו הנך כמניי ולהבדיל בין
המים וגומרי' ואבדיל אחסס מן העמים (ויקרא כ'). אבל הבדלה דשבת לא כמניי דמעין חסימה חשיבא לקמן ולא ממניגא הוא והוא דלא חשיב לה
לכסוף משום דלגבי שלם קמני לה דמי לא עבד אלא שלם הבדלות קאמר לה סמוך לחסימה: בין היום לחרבה. לקמן מסמי לה מבנייהו:
יו כהנים ולוים וישראלים גרסינן. ולקמן מפרש ליה: מקדש ישראל. מכל עולמו שילך לא קודש אלא ישראל ולפי פירוש זה שיכא חסימה
יו כמנאלי שבת: מעין חסימה היא. דקאמר וחוסס בסדר בראשית והוא ליה בין יום השביעי לשבת ימי המעשה מעין חסימה ונצרי להו
משכע: כר' ארם מקדש ישראל. כר' יוסי ברי יהודה: שמואל לא סבירא ליה ככל הנך מנאלי
דלעיל אלא כרבנן סבירא ליה דתמן כסוף פרק קמא דחולין (דף ט') גבי יום טוב שחל להיות כמנאלי שבת כ"ז מדלילין בין קדש לחולין
כו' ואמרין בגמרא איכא אחר לה לך ברכה בין קדש לקדש אחר רב יהודה בחסימה רב שישא כירה דרב אידי אמר בפתיחתה

והאמר לא שלם אמר ולא שבת אמר א"ל
איברא בין יום השביעי לשבת ימי המעשה
מעין חסימה היא ואמר רב יהודה אמר
שמואל המבדיל צריך שיאמר מעין חסימה
סמוך לחתימתו ופומבדיתאי אמרי מעין
פתיחתן (ב) סמוך לחתימתן מאי בנייהו איכא
בנייהו יום טוב שחל להיות אחר השבת
דחתמינן בין קודש לקודש מ"ד מעין חסימתן
סמוך לחתימתן לא בעי למימר בין קדושה
שבת לקדושה יום טוב הבדלת ומאן דאמר
מעין חסימתן סמוך לחתימתן בעי למימר
בין קדושה שבת לקדושה יום טוב הבדלת
גופא אמר רבי אלעזר אמר רבי אושעיא
הפחות לא יפחות משלש והמוסף לא יוסף
על שבת מיתבי (א) ואומר הבדלות כמנאלי
שבתות ובמנאלי ימים טובים ובמנאלי יום
הכפורים ובמנאלי שבת ליום טוב ובמנאלי
יום טוב לחולו של מועד אבל לא כמנאלי
יום טוב לשבת הרגיל ואומר הרבה ושאינו
רגיל ואומר אחת תנאי היא דא"ר יוחנן בגן
של קדושים ואומר אחת ונהנו העם לומר
שלש ימאן ניהו בגן של קדושים רבי מנחם
בר סימאי (א) ואמאי קרו ליה בגן של קדושים
דלא איסתכל בצורתא דזוהר שחל ליה רב
שמואל בר אבדי תנאי אחי אומר אחת ולית
הלכתא כוותיה אמר רבי יהושע בן לוי
המבדיל צריך שיאמר מעין הבדלות
האמורות בתורה מיתבי סדר הבדלות היאך
אומר המבדיל בין קודש לחול בין אור
לחושך בין ישראל לעמים ובין יום השביעי
לשבת ימי המעשה בין טמא לטהור בין
הים לחרבה בין מים העליונים למים
התחתונים בין כהנים ללוים וישראלים
וחותם בסדר בראשית ואחרים אומרים
ביוצר בראשית אמר יום יום ברכי יהודה
אומר חותם מקדש ישראל ואם איתא הא
בין הים לחרבה לא כתיבא ביה הבדלה
סמי מכאן בין הים לחרבה אי הכי בין
יום השביעי לשבת ימי המעשה נמי
מעין חסימה הוא בצר חדא וליכא שבע
אמרי כהנים ליום וישראלים תרי מילי
נינהו בין ליום לישראלים דכתיב יבעת
היהא הבדיל ה' את שבת הלוי בין כהנים
ללוים דכתיב יבני עמכם אהרן ומשה
ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים מחתם
מאי חתים רב אמר מקדש ישראל ושמואל
אמר המבדיל בין קודש לחול לייט עלה

אביי ואיתיבא רב יוסף אהא דרב תנא משמיה דרבי יהושע בן חנניא כל
החותם מקדש ישראל והמבדיל בין קודש לחול מאריכין לו ימיו ושנותיו
ולית

והאמר לא שלם אמר ולא שבת אמר. ומסתמא או ג' או ו' תיקנו
כנגד שום דבר שחל לפחות או להוסיף כדאמר בהבדלת
(מנחות דף נט.) לא יפחות מו' כנגד ו' רקיעים והמוסף לא יוסף על י"ב
כנגד ו' רקיעים וששה אחרים: מאי בנייהו. דרוב הברכות
הפתיחה והחתימה מעינן אחד:
בעי למימר בין קדושה שבת
לקדושה יום טוב הבדלת.
שאל ר' אפרים את ר"ת למה
נהגו העולם להוסיף ולומר זאת
יום השביעי מששת ימי המעשה
קדשת הבדלת וקדשת את עמך
ישראל כקדושתן דלון זה לא מעין
פתיחה ולא מעין חסימה והשיב לו
ר"ת משום חזקת היום הארבע
כדי לומר פסע אחת מעין ו'
הבדלות. בין קודש לחול אחד.
בין אור לחשך ג'. בין ישראל
לעמים ג'. בין יום השביעי לשבת
ימי המעשה ד'. בין קדושה שבת
לקדושה י"ט הבדלת. פירוש שבי"ט
שני מילי דלכול נפש. ואם יום
השביעי מששת ימי המעשה קדשת
היינו חולו של מועד דשרי דבר
האבוד ושבת אסור. זה חלוק
שבת מיי"ט והוא הבדלה אחת הרי
ה' הבדלת וקדשת את עמך ישראל
כקדושתן שמי הבדלות בין כהנים
ללוים וישראלים ו' והיי מעין חסימה
דבין קדש לקדש:

מיתבי אומרים הבדלות ב'.
הוא מני לאתויי מרבי
יהודה הנשיא דלעיל אלא דמיא
ליה למפרך מבנייהו:
דלא מסתכל בצורתא דזוהר.
ארי מנחם קאי דלמר
במועד קטן בפרק בתרא (דף כה):
כי קא תיחא נפשיה דר' מנחם בר
רבי סמאי אישטנו כל זילמנא
והו למחלליא פירוש חלקים שחל
זורה ומולה קדושתו כזביו שחל
כזביו היה קדוש (ט): בין יום
השביעי לששת ימי המעשה מעין
חסימה הוא. ה"ג היה מני למיפרך
הא לא חתמא דלא קמני לה
לכסוף פירש רש"י דשנאה אחר
ג' הבדלות דכשאינו אומר רק
ג' הבדלות היא סמוך לחסימה
ואם תאמר לר' יוסי ברכי יהודה
ולר' דתמני מקדש ישראל היכי
היא מעין חסימה אדרבה כהנים
ולוים וישראלים היו טפי מעין
חסימה ויש לומר דבין יום השביעי
לשבת ימי המעשה היו שפיר מעין
חסימה שקדשו הקב"ה במלכותו
ונתן לנו את השבת אבל כהנים
לוים וישראלים לא הזכיר ישראל
אלא להקל שקלים כקדושתן מכהנים
ולוים ולא היו מעין חסימה:
ולית

ולית

א ומי פכית מיה' שבת
ה' יום טוב' אר"ם פ'
תנא פכית מיה':
בב ב מ' פכית מיה':
שבת ה' ג טור א"ם
פ' רעו:

רבינו חננאל

ראקשינן וזהו מר ארבעה
הוא דאמר וליהנו לא
תחל ולא שבת, ואמר
לזה חלל קאמינא אבל
בין יום השביעי לשבת
ימי המעשה מעין חסימה
היא, דאמר שמואל כל
הברכות צריך לומר מעין
חסימתן סמוך לחתימתן.
וקייל כותיה פומבדיתאי
אמרי מעין פתיחתן סמוך
לחתימתן, איכא בנייהו
יום טוב שחל להיות אחר
שבת, דחתימתן בין קדש
לקדש, מאן דאמר מעין
חסימתן סמוך לחתימתן,
צריך לומר בין קדושה
שבת לקדושה יום טוב
הבדלת, מאן דאמר מעין
פתיחתן סמוך לחתימתן
לא צריך. אמר רבי יוחנן,
בגן של קדושים אומרי
הבדלה אחת. ומאי אינון
ר' מנחם בר סימאי,
אמאי קרו ליה בגן
של קדושים, דלא אסתכל
מימי בצורתא דזוהר,
הנני העם לומר שלש
הבדלות, תנאי אומרי
אחת. ולית הלכתא כותיה.
המבדיל צריך שיאמר מעין
הבדלות שבתות.

